

D E C I Z I E

25 ianuarie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător
judecători

Valentina Clevadî
Iuliana Oprea, Galina Stratulat,
Ion Druță, Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către Bădărău Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Leșanu Andrei, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Bădărău Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la încasarea indemnizației de concediere, a prejudiciului suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din funcție și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016, prin care s-a admis cererea de apel declarată de către Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova, s-a casat integral hotărârea Judecătorei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 27 octombrie 2015, Bădărău Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al MAI privind încasarea indemnizației de concediere, a prejudiciului suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din funcție și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 08 august 1994 a fost angajat în baza de contract în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. La 22 august 2014 de către șeful Inspectoratului General al Poliției a fost semnat ordinul nr. 514 ef. cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne.

Menționează reclamantul că, la 17 iunie 2015 i-a fost eliberat un certificat cu nr. 34/5-126, potrivit căruia indemnizația unică de concediere a fost calculată în

mărime de 131 985 lei. La 13 martie 2015 lui Bădărău Serghei i-a fost achitată suma de 23 400 lei, iar la 08 iunie 2015, din suma soldului de 108 35,00 lei a fost transferată la card suma de 89 039,70 lei, fiind reținut impozitul pe venit în mărime de 19 545,30 lei.

Consideră reclamantul că, din indemnizația unică de concediere în sumă de 131 985 lei, stabilită la data încetării contractului de muncă, i-a fost reținut ilegal impozitul pe venit în mărime de 19 545,30 lei, deoarece acest fapt vine în contradicție cu prevederile art. 20 lit. g) din Codul Fiscal, în vigoare la data semnării ordinului nr. 514 ef. cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu și rezilierea contractului individual de muncă din 22 august 2014.

Opinează reclamantul că, la 22 august 2014, data emiterii ordinului cu privire la întreruperea raporturilor de muncă, prevederile art. 20 lit. g) din Codul Fiscal erau în vigoare și, prin urmare, reținerea impozitului pe venit din indemnizația unică de concediere este o acțiune ilegală, contrară normelor legale în vigoare.

Potrivit art. 330 alin. (2) al Codului Muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art. 142), a indemnizației de concediu (art. 117), a plăților în caz de eliberare (art. 143) sau a altor plăți convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar pentru fiecare zi de întârziere - 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Afirmă că, raporturile de serviciu cu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne au fost întrerupte la data de 22 august 2014, odată cu semnarea ordinului nr. 514 ef. cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă, în timp ce plata indemnizației unice de concediere în sumă de 131 985 lei a fost achitată integral abia la 08 iunie 2015. Această sumă a fost achitată cu o întârziere de 9 luni și 15 zile sau 285 zile, și respectiv, se consideră îndreptățit să solicite suplimentar încasarea prejudiciului de 0,1% din suma de 131 985 lei, suportat în legătură cu reținerea plății din vina angajatorului.

Solicită reclamantul, încasarea din contul pârâtului a sumei impozitului pe venit reținut ilegal în sumă de 19 545, 30 lei, prejudiciul suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din funcție în sumă de 37 615,72 lei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016 acțiunea a fost admisă. S-a încasat din contul Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Bădărău Serghei suma de 19 545,30 lei, reținută cu titlu de impozit pe venit, suma de 37 615, 72 lei cu titlu de prejudiciu de 0,1% din suma de 131 985 lei suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din serviciu și cheltuieli de judecată în mărime de 3 511,45 lei, formate din suma de 3 500 lei - cheltuieli pentru serviciile de asistență juridică și 11,45 lei - cheltuieli suportate în legătură cu expedierea cererii prelabile, iar în total suma de 60 672,47 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 15 februarie 2016, Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne a declarat apel preliminar (f.d. 70) și la 19 mai 2016 apel motivat (f.d. 77-81), prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016 și emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 s-a admis apelul declarat de Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne, s-a casat integral hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016 cu emiterea unei hotărâri noi, prin care s-a respins ca nefondată cererea lui Bădărău Serghei de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne privind încasarea indemnizației de concediere, prejudiciului suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din funcție și a cheltuielilor de judecată.

La 25 noiembrie 2016, Bădărău Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Leșanu Andrei, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel (f.d. 106-107), solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 ca fiind neîntemeiată, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016.

În motivarea cererii de recurs recurentul a relevat că, prima instanță a apreciat corect faptul, că la reținerea impozitului pe venit în mărime de 19 545, 3 lei la data achitării indemnizației (08 iunie 2015), angajatorul nu a respectat prevederile legii în vigoare aplicabile la data încetării contractului de muncă (22 august 2014), art. 20 lit. g) din Codul Fiscal (abrogat prin Legea nr. 71 din 12 aprilie 2015, în vigoare din 01 mai 2015), care stipula că, în venitul brut nu se includ indemnizațiile de concediere stabilite conform legislației.

Mai invocă recurentul că, raporturile de serviciu cu Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne au fost întrerupte la data de 22 august 2014, odată cu semnarea ordinului nr. 514 ef. cu privire la întreruperea raporturilor de serviciu, rezilierea contractului individual de muncă, în timp ce plata indemnizației unice de concediere în sumă de 131 985 lei a fost achitată integral abia la 08 iunie 2015. Mai exact, această sumă a fost achitată cu o întârziere de 9 luni și 15 zile sau 285 zile, și respectiv, este îndreptățit să solicite suplimentar încasarea prejudiciului de 0,1% din suma de 131 985 lei, suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare pe termen de 285 zile, echivalent cu suma de 37 615,72 lei.

Prin referința depusă la 29 decembrie 2016, reprezentantul IGP al MAI, Pânzaru Sorina a solicitat respingerea recursului declarat și menținerea deciziei instanței de apel, ca fiind întemeiată și legală.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că, decizia Curții de Apel Chișinău din

15 septembrie 2016 a fost recepționată de recurent la 29 martie 2016 (f.d.103). Cererea de recurs, depusă la 25 noiembrie 2016, confirmă exercitarea căii de atac în termen.

Verificând în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de intimat legalitatea hotărârii atacate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul depus de către Bădărău Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Leșanu Andrei, a casa integral decizia instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

Din materialele pricinii s-a stabilit cu certitudine că, Bădărău Serghei a fost angajat la serviciu în cadrul organelor afacerilor interne ale Republicii Moldova în bază de contract prin ordinul nr. 232 ef. din 08 august 1994, iar prin ordinul nr. 514 ef. din 22 august 2014 s-a dispus întreruperea raporturilor de serviciu și rezilierea contractului individual de muncă.

Așadar, potrivit pct. 4.1 al ordinului menționat, a fost dispusă încetarea serviciului în cadrul poliției, precum și contractului individual de muncă, în corespundere cu Legea cu privire la activitatea poliției și statutul polițistului nr. 320 din 27 decembrie 2012, conform art. 47 alin. (1) lit. c) (la împlinirea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie) al colonelului de poliție Bădărău Serghei, șef al Centrului de analiză a informațiilor al Inspectoratului Național de Investigații al IGP al MAI, cu dreptul de a primi pensie pe linia MAI, cu achitarea indemnizației unice de concediere în conformitate cu art. 65 alin. (2) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012.

În acest sens, menționează instanța de recurs că, la 13 martie 2015 lui Bădărău Serghei i-a fost achitată suma de 23 400 lei, iar la 08 iunie 2015 din suma soldului de 108 585 lei, a fost transferată la card suma de 89 039, 07 lei, fiind reținut impozitul pe venit în mărime de 19 545, 03 lei.

Ulterior, la 17 iunie 2015 lui Bădărău Serghei i-a fost eliberat un certificat cu nr. 34/5-126, potrivit căruia indemnizația unică de concediere a fost calculată în sumă de 131 985 lei.

Colegiul reiterează că, potrivit art. 65 alin. (2) lit. c) al Legii nr. 320 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului din 27 decembrie 2012, Bădărău Serghei beneficiază de o indemnizație unică de eliberare din serviciu în mărime de 10 salarii lunare, ceea ce constituie 131 986 lei. Indemnizația unică de concediere conform art. 20 lit. g) al Codului Fiscal în redacția Legii din 08 februarie 2007 este o sursă de venit neimpozabilă.

Iar, dispozițiile art. 143 alin. (1) lit. a) al Codului Muncii stipulează că, dacă nu se contestă cuantumul tuturor sumelor ce se cuvin salariatului de la unitate,

efectuarea achitărilor se face în caz de încetare a contractului individual de muncă cu un salariat care continuă să lucreze până în ziua eliberării din serviciu – în ziua eliberării.

Astfel, la momentul eliberării din serviciu angajatorul nu a achitat recurentului – Bădărău Serghei indemnizația unică de concediere, iar la 12 aprilie 2015 au fost operate modificări în legislația fiscală în partea indemnizației unice de concediere.

În acest context, remarcă Colegiul că, prin Legea nr.71 din 12 aprilie 2015, în vigoare din 01 mai 2015, indemnizația unică de concediere a fost exclusă din sursa de venit neimpozabilă.

La caz, Colegiul reține că, la 13 martie 2015 lui Bădărău Serghei i-a fost achitată suma de 23 400 lei, iar la 08 iunie 2015 din suma soldului de 108 585 lei, i-a fost transferat la card 89 039, 70 lei, fiind reținut impozitul pe venit în mărime de 19 545, 30 lei.

În circumstanțele relatate și conform normelor de drept material enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că, angajatorul ilegal a aplicat dispozițiile art. 20 lit. g) al Codului Fiscal în redacția Legii nr.71 din 12 aprilie 2015, în vigoare la data achitării indemnizației și a reținut impozitul, or, indemnizația unică de concediere urma să fie achitată la data eliberării, 22 august 2014, în perioada în care indemnizațiile unice de concediere erau atribuite la sursele de venit neimpozabil, angajatorul la momentul achitării indemnizației incorect prin prisma art. 20 lit. g) Cod Fiscal în redacția legii din 15 aprilie 2015, în vigoare din 01 mai 2015, a aplicat în privința acestuia instituția impozitării, or legea nu are efect retroactiv.

Aceasta rezultă și din prevederile art.3 alin. (4) al Codului Fiscal, conform căruia impozitarea se efectuează în baza prezentului cod și a altor acte normative adoptate în conformitate cu acesta, publicate în mod oficial și care sunt în vigoare pe perioada stabilită pentru achitarea impozitelor și taxelor.

Prin urmare, Colegiul opinează că, prima instanță întemeiat a ajuns la concluzia că, reclamantul este îndreptățit la încasarea de la angajator a sumei de 19 545, 30 lei, cu titlu de impozit reținut neîntemeiat la plata indemnizației unice de concediere, deoarece aceasta reprezintă o sursă de venit neimpozabilă la data apariției dreptului titularului.

În astfel de împrejurări, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, instanța de apel eronat a casat hotărârea primei instanțe în partea încasării sumei reținute cu titlu de impozit pe venit de la Inspectoratul General al Poliției al MAI în beneficiul lui Bădărău Serghei în mărimea de 19 545.30 lei, hotărârea în această parte fiind legală și întemeiată, emisă în rezultatul aprecierii corecte a tuturor probelor administrate în cauză în coraport cu prevederile legii ce guvernează raportul juridic litigios.

Cât privește cerința reclamantului privind încasarea dobânzii de întârziere pentru neachitarea în termen a indemnizației pentru perioada 22 august 2014 - 08 iunie 2015, dobânda de întârziere în mărime de 0,1 % din suma de 131 985 lei, ce constituie 37 615.72 lei, calculată de la 22 august 2014 și până la data achitării 08 iunie 2015, instanța de recurs le consideră neîntemeiate deoarece, pentru angajarea plății în despăgubire, de reparare a prejudiciului cauzat de întârzierea achitării indemnizației de concediere, în corespundere cu art. 330 alin. (2) al Codului Muncii, reclamantul urma să facă dovada întrunirii cumulative a următoarelor condiții: de existență a faptei ilicite în reținerea indemnizației de concediere și că, această reținere este din culpa angajatorului, fiind prin urmare o legătură directă dintre cauză și efect, iar în consecință, lipsa unuia dintre aceste condiții, nu angajează răspunderea juridică a angajatorului.

Potrivit art. 330 alin. (2) Codul muncii, în caz de reținere, din vina angajatorului, a salariului (art.142), a indemnizației de concediu (art.117), a plăților în caz de eliberare (art.143) sau a altor plăți (art.123, 124, 127, 139, 186, 227 lit. j), 228 alin.(8) etc.) convenite salariatului, acestuia i se plătesc suplimentar, pentru fiecare zi de întârziere, 0,1 la sută din suma neplătită în termen.

Reieșind din sensul normei enunțate, angajatorul care nu și-a executat obligațiile prevăzute de lege și de contractul individual de muncă este prezumat ca fiind culpabil, fiind apărât (eliberat) de răspundere numai dacă dovedește că, a fost împiedicat să execute prevederile contractului printr-o cauză care nu-i poate fi imputată.

Pe când, la caz, Inspectoratul General al Poliției al MAI nu este culpabil pentru neexecutarea în termen a obligației, deoarece întârzierea achitării indemnizației unice de concediere s-a datorat lipsei mijloacelor bănești destinate pentru fondul achitărilor acestor indemnizații, acordate de la bugetul de stat.

În acest context, instanța de recurs remarcă dispozițiile art. 10 alin.1) al Legii nr. 320 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului care stipulează că, poliția este finanțată de la bugetul de stat și alte surse neinterzise de lege.

Prin adoptarea Legii nr. 320 cu privire la activitatea Poliției și statutului polițistului din 27 decembrie 2012 au fost puse în aplicare unele garanții sociale, care necesită surse financiare suplimentare, fiind totodată majorate și cuantumurile indemnizației la încetarea raporturilor de muncă. Cheltuielile efectuate la achitarea indemnizației unice de concediere sunt de ordin neprevăzut și nu pot fi planificate inițial la repartizarea bugetului. Fiindcă, numărul de angajați, care urmează a fi eliberați pe parcursul anului, nu poate fi estimat exact, duce la formarea unei datorii care depășesc sumele alocate în acest sens.

Colegiul remarcă că, reclamantul a întrerupt raportul de muncă la 22 august 2014, când suma dată nu era planificată inițial la repartizarea bugetului și nu putea fi prevăzută, astfel că, suma dată urma a fi inclusă și aprobată în Legea

bugetului pentru anul 2015, respectiv, fiind posibil de identificat surse financiare suplimentare pentru a achita indemnizația unică de concediere. Mai mult ca atât, la 01 martie 2015, potrivit informației operative privind starea decontărilor formate din cheltuielile de bază în instituțiile finanțate din buget, de către Inspectoratul General al Poliției a fost solicitată alocarea surselor financiare suplimentare în scopul stingerii datoriilor. Legea bugetului pentru anul 2015 a fost aprobată la 28 aprilie 2015.

Urmare a alocării surselor financiare suplimentare, angajatorul benevol la 08 iunie 2015 a transferat în beneficiul reclamantului indemnizația unică de concediere și în această situație nu poate fi invocată culpa angajatorului, de aceea nu pot fi aplicate sancțiunile prevăzute la art.330 alin.(2) Codul muncii, prin calcularea unei penalități de 0,1% din suma achitată cu întârziere.

Prin urmare, Colegiul conchide că, prima instanță eronat a aplicat prevederile art. 330 alin. (2) Codul muncii și neîntemeiat a dispus încasarea penalității de întârziere de la Inspectoratul General al Poliției în beneficiul lui Bădărău Serghei.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Potrivit art. 95 CPC, instanța judecătorească poate obliga partea care a intentat cu rea-credință o acțiune nefondată sau care s-a opus insistent judecării juste și rapide a pricinii să despăgubească cealaltă parte pentru timpul de muncă pierdut. Instanța stabilește cuantumul acestor despăgubiri în limite rezonabile, în funcție de circumstanțele pricinii și de remunerarea muncii din profesia respectivă.

Conform art. 96 alin. (1) CPC, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Iar, potrivit jurisprudenței CEDO, un reclamant nu poate obține rambursarea costurilor și cheltuielilor sale decât dacă se va constata că, au fost efectiv și în mod necesar suportate și erau rezonabile în quantum.

La caz, ținând cont de criteriile sus-menționate și proporționalitatea cerințelor admise, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră rezonabil să acorde suma de 2 000 lei pentru acoperirea tuturor cheltuielilor de judecată.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Bădărău Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Leșanu Andrei, a casa integral decizia instanței de apel și parțial hotărârea primei instanțe, în partea încasării de la Inspectoratul General al Poliției al MAI în beneficiul lui Bădărău Serghei a penalității de întârziere în mărime de 37 615.72 lei

și în partea încasării cheltuielilor de judecată în mărime de 3 511.45 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri privind respingerea cerinței de încasare a penalității de întârziere și încasarea cheltuielilor de judecată proporțional cerințelor admise în mărime de 2 000 lei, cu menținerea în rest a hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit.b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Bădărău Serghei prin intermediul reprezentantului, avocatul Leșanu Andrei.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 15 septembrie 2016 și parțial hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016, în partea încasării de la Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Bădărău Serghei a penalității de întârziere în mărime de 37 615.72 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 3 511.45 lei, cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care:

Se respinge cerința lui Bădărău Serghei privind încasarea penalității de întârziere.

Se încasează de la Inspectoratul General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne în beneficiul lui Bădărău Serghei cheltuielile de judecată în mărime de 2 000 lei.

În rest, hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 15 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Bădărău Serghei împotriva Inspectoratului General al Poliției al Ministerului Afacerilor Interne cu privire la încasarea indemnizației de concediere, a prejudiciului suportat în legătură cu reținerea din vina angajatorului a plăților în caz de eliberare din funcție și compensarea cheltuielilor de judecată, se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecător

Valentina Clevadî

judecători

Iuliana Oprea

Galina Stratulat

Ion Druță

Dumitru Mardari